

Kara György

NEGYVEN ÉV KALANDOZÁS A TERVEZŐGRAFIKÁBAN

Maczó Péter

Az ember nem annyi, amennyi, hanem annyi, amennyi tőle kitelik.

– Örkény István fanyar aforiz-máját emeltem ide mottóként. Hát ennyi tellett? Kara György kivételesen régi ismerősöm. Talán jobb lesz így: régi, kivételesen ismerősöm. Óvatosan mondom csak, hogy barátom, hiszen találkozásaink igen szeszélyesek. Jobbára a tervezőgrafika széles mezsgyé-jén játszunk mindketten. Vagy inkább rohanunk, ki-ki a saját útján, s örülünk, ha találkozhatunk, mint legutóbb a Bélyegmúzeum portrékiál-lításán. Az, hogy ez életmű volna, nem szívesen mondom, hátha... Szóval adjunk még – magunk-nak – némi esélyt!

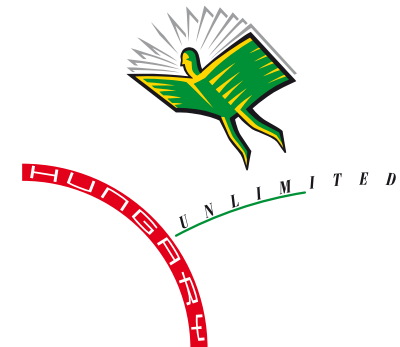
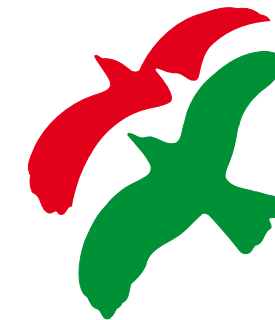
RÖVID SZAKMAI ÖNÉLETRAJZ

1953-ban születtem Sztálinvárosban. A Móricz Zsigmond Ének-Zenei Általános Iskolában Horváth Dénes volt a rajztanárom, ő adta a kezdő lökést. • 1971-ben, Budapesten a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában érettségiztem, alkalmazott grafika szakon, Gacs Gábor növendékeként. • 1976-ban diplomáztam az Iparművészeti Főiskolán, mint tervezőgrafikus, Erneyi Sándor volt a mesterem. • 40 év alatt a szakma szinte minden területén tevékenykedtem. • Több alkalommal részt vettem a Varsói Plakátbiennálén. Többször kaptam szakmai díjat a Békéscsabai Tervezőgrafikai Biennálén (1982-ben fődíj) és az Év plakátja kiállításon (1983-ban fődíj). 1995-ben a Szép Magyar Könyv versenyen a művészeti könyvek és albumok díját kaptam. • 1990-től 98-ig közösen alapított stúdióban dolgoztam Nagy Péter tervezőgrafikus-művésszel. 1996-ban Ferenczy Noémi-díjat kaptunk. • Három alkalommal vettem részt a New York-i Art Directors Club kiállításán, és szerepeltem évkönyvükben, 1990-ben Molnár Gézával, 1994-ben Nagy Péterrel és 1995-ben Egely Wheel csomagolásom-mal. • 1997-től tervezek bélyegeket. Több alkalommal kaptam bélyegeimért díjat, három alkalommal a Magyar Posta Művészeti Díját (2003-ban, 2004-ben és 2012-ben). 2011-ben Az év leg-szebb bélyege vándordíjat nyertem el, és ez a bélyeg lett Az év Európa-bélyege is. • 2006-ban a Grafikai Stúdiók Egyesületének Aranyrajzszög díjában részesültem. • 2004 óta két tervezőgrafikus-művész lánnyal dolgozom.

A logotípiák a tervezőgrafikai munka alapkövei. Negyven év rengeteg, rétegekben lerakódó munka. A következő oldal szub-jektív válogatás. Csak egy van név nélkül...

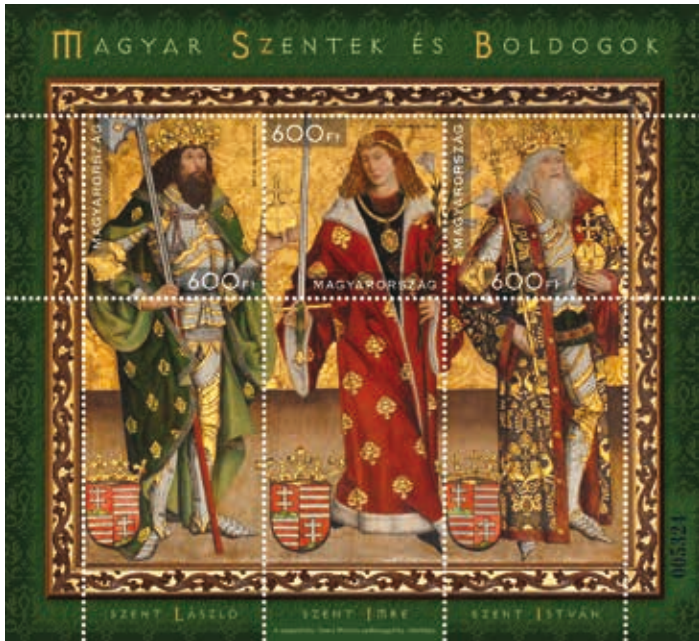
[Nagy Péterrel közös munka]

[Nagy Péterrel közös munka]

*

Beszélgetésünkre a múzeum új kiállítását követően került sorra. A diktafon minden szavunkat rögzítette. Három és fél óras kalandásunkból itt csak kivonatokra futja, hiszen sokkal fontosabb, hogy tervezőgrafikai munkáit bemutathassuk. Életrajza és az utolsó oldalon szereplő hitvallása (mi még ilyen romantikusak vagyunk?) elárulja mindazt, amiből itt, a munkák között, csak néhány gondolatot ragadtunk ki.

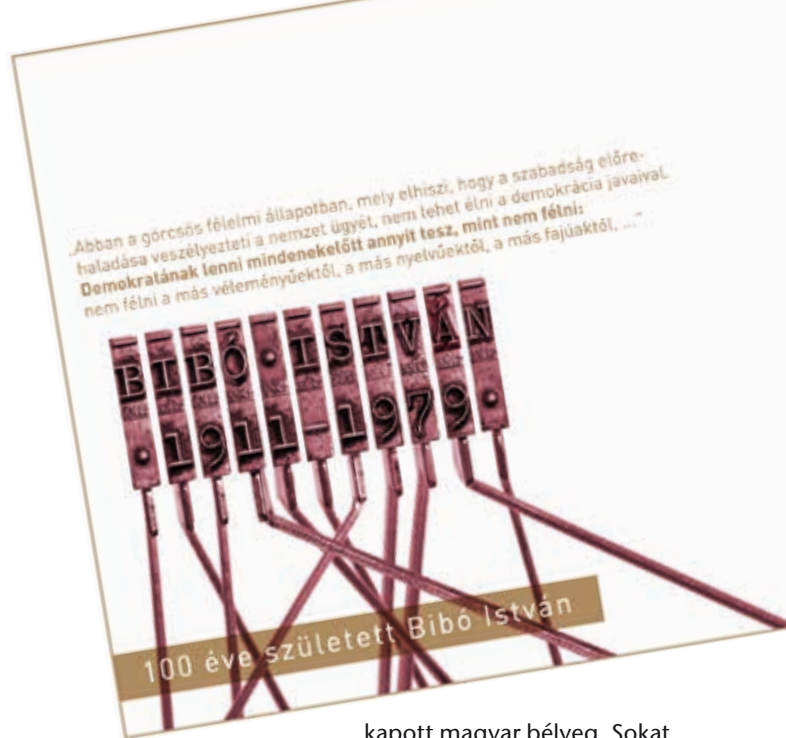
» Ha egy kedvenc munkát ki kéne választanom, a Bibó-jubileumra készült alkalmi bélyeg és boríték lenne az. 2011-ben került forgalomba. Kedves munkám a Halasi csipkés sorozat is. Számítógépen

Bélyegpek Kara György 20 éve tervez bélyegeket a Magyar Postának. A világviszonylatban unikális intézmény, a Bélyegmúzeum arculatát kétszer is megtervezhette. Első arculata, és később több bélyege szép sikereket hozott – a megbízóknak is.

patternekkel töltöttem ki az eredeti csipkék alapján rajzolt kontúrokat. Sakk történeti kisívm mikroírással készült. Botlik Iván úgy írta meg a 64 mezőt, hogy minden téma önálló négyzet, és fejezet is egyben. Könyv is készült belőle, a sakkosok portréival kiegészítve. A bélyegív ünnepélyes bemutatóján, a Benczúr Házban Portisch Lajos 20 táblás szimulánt adott. A g4-es mező az ő munkásságáról szól. ...és a legutóbbi siker: 2013-ban a világ legszebb bélyege* WIPA nagydíj, amit először

kapott magyar bélyeg. Sokat dobott rajta a csillogó diffrakciós fólia, a Pénzjegynyomda profi munkája.

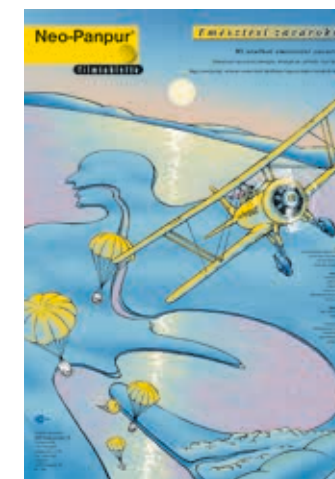
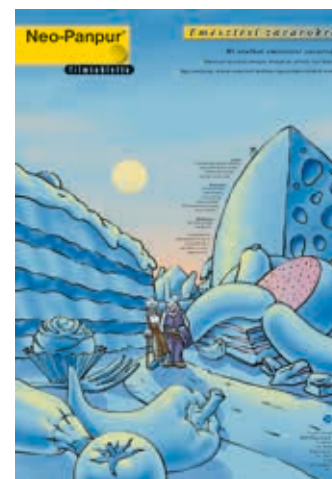
» Nyári István impulzív világa könyvvé formálva nagy munkát jelentett. Szerettem csinálni.

» Az analóg művészetből léptem át a digitálisba, ahogy a világ változott. A mi korosztályunkra jellemző ez a kettősség, a váltást a technikai fejlődés kényszerítette ránk. Számptalan előnyével és hátrányával. A képernyőn olvasható szövegnek, képnek nincs teste, nem tapintható, nem tárgy. Mulsandó. Néhány másodperc és továbblépünk. A képek, videók dominanciája, mint információhordozó elsöprő, de súlytalan. A nyomtatott dolgok máig közelebb állnak hozzám. Íme például Horváth Márton arany lehet fogni, zsebre lehet tenni, és lehet, hogy száz évig megmarad. (balra)

A dolgok felvillannak és tűnnek is el, az idő könyörtelenül felgyorsul. A változás sebessége a műfajokban is tetten érhető. A nyomtatott területek visszaszorulnak, a virtuális felületekre való tervezés nekem szokatlan. Szerencsém, hogy most egy fiatal programozóval dolgozhatom a Bélyegmúzeum honlapján, skype-on tartjuk a kapcsolatot, mondom mit szeretnék, és rögtön

» A Főiskolán Buzás tanár úr óráján kellett volna vesztettül figyelni, hogy megértsük, mi is történik a reprotéchnikában, amikor a diákat színre bontják? Aztán hirtelen jött a számítógép, és a grafikus feladata lett ez is. A képek színeinek beállítása, a kiadvány komplett betördelése és nyomdai előkészítése. Mindent kiprintelek, mert próbák nélkül nem érezzük a lép-

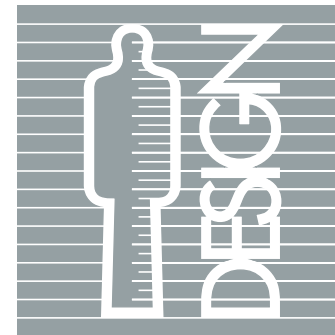

megcsinálja. Szinte azonnali a visszacsatolás. Izgalmas így dolgozni, de a nyomtatott műfajokban jobban otthon érzem magam, bár az sem egyszerű.

tékét, nem tudjuk megállapítani, vajon látszik-e majd a szöveg? Ez a kiállításokra még inkább jellemző. A választott típusból méretre készült mintaszövegeket teszek ki, amelyhez igazodhatom: más a léptéke egy falon olvasható és egy könyvben szereplő szövegnek.

A Design Center és a Formatervezési Biennálé összefüggött, akkor csináltuk az Ipari forma lapot, a plakátok szándékos stílusváltást mutatnak, az utolsó a magyar ipar romló helyzetét...

Interjú (A beszélgetés ezekkel a mondatokkal indult.)
 Idézem: a tervezőgrafika valójában nem arra való, hogy kiáltsuk a Műcsarnokban... Újra-kezdenéd?
 » Szomorúság dolog, de ha a mai státuszát nézzük a grafikus létnek, ami sajnos bizonytalan, nem biztos, hogy ezt választanám.
 Amúgy nem csüggedek, mindenféle műfajú ötleteimet cetlikre jegyzem, lefirkálom. Sose csinálom meg őket, de gyűjtöm, ami épp eszembe jut. Amikor már nagy kupi van, összerakom egy dossziéba, és évszámmal együtt ráírom: átnézendő! – na..., de mikor fogom átnézni?

HITVALLÁS Egyszer kérték adjak néhány oldal szöveget, amit rólam írtak, és képeket a munkáimról. Nem írt rólam senki, kivéve a szakmánk csoportos kiállításairól szóló írások rám vonatkozó néhány sorát. • A tervezőgrafikus állandó kiállítása az élet, vizsgálja nem a róla írt kritika, hanem a közreműködésével naponta létrejövő vizuális kommunikáció eredményessége és színvonala. • Kérték – ha nincs írás rólam – írjak én. Ne önéletrajzot, inkább ars poeticát. Beugrott egy rokon szó, a hitvallás, ezzel egyidőben, egy név is. Claes Oldenburgé, a popművészé, akinek Hitvallásom című revelatív írását lelkesen olvastuk a főiskolán a hetvenes évek elején. Közel éreztük magunkhoz, talán mert a tervezőgrafika is a minden napok kikerülhetetlen művészete. • Elhatároztam, hogy átírom Oldenburg szövegét egy grafikus hitvallásává. Elkezdem, ahogy ő is kezdte: „Hitvallásom az a művészet, ... amely nem arra való, hogy múzeumokban gubbasszon a valagán.” • Hitvallásom az Üllői út pocakos hirdetőszlopairól vastagon hámló plakátok művészete, a Siva karjaival-lábaival önmagát és mindent átölelő Bányai-Casanova művészete. • Hitvallásom Banksy, Poster Boy és a Kétfarkú Kutya utcaművészete. • Hitvallásom a közlekedési lámpák sárga üvegére ragasztott szeméjli művészet, a vizes szélvédőn áthunyorogó fényreklámok művészete, az utcasarkon, a kórházban, a plázában, az autópályán, az erdőben eligazító táblák művészete, a könnyen megtalált kijárat művészete. • Hitvallásom a portálfeliratok betűit fészükkel egalizáló galambok művészete, a fóliából, műanyagból, krómacélból, kőből, poliuretánból, MDF-ből, rétegeltből, lézerrel, plotterrel, cecasszal, sniccerrel, dekopírral kivágott művészet. • Hitvallásom a tócsában szétázó újságok, eltépett busz- és színházjegyek, ajtórésbe dugott szórólapok, fogorvosnál nézegetett magazinok művészete. Az elalváskor halkán elejtett, maszatos gyerekkezekkel lapozgatott, strandon arca terített könyvek nyomdászágú művészete. • Hitvallásom a merített, bordázott, mázolt, krétázott, kalapácsolt, prégelt, lakkozott és fóliázott, stancolt, bigelt, spirálozott, fűzött, irkázott, japánkött, vakdombor, aranyozott élmetszésű művészete. • Hitvallásom a riszajkling wc-papíron felbukkanó betűk esendő művészete, az előre-, közép-, hátrazárt, sorkizárt, álló, kurzív, verzál, kurrens, kiskapitális, antikva és groteszk művészet, a fattyúsorok és a dupla szóközök kiirtásának művészete. • Hitvallásom a megnyalt és borítékra ragasztott, albumban nagyítóval böngészett művészet. A lebélyezett, postatiszta, alkalmi, forgalmi, perforált, vágott művészet, a kisív, blokk, feketenyomat művészet. • Hitvallásom a hetven cián, tíz magenta ég, az ötven cián, száz sárga fűszálak, az öt cián, harminc bíbor, harmincöt sárga testszín művészete. Az RGB-t CMYK-ra váltó, tompuló színek, a PostScript-ből disztillált, vagy exportált pdf művészete. • Hitvallásom a körülpásztolt lepkék, biciklik, tehének, retusált szemek, fogak, ráncok, szelektált hátterek, nullába elpengetett árnyékok művészete. • Hitvallásom a hetvenkettes felbontású, határtalan, wégtelen, virtuális wándorlás művészete, a Shut Down után végre elsötétedő képernyő művészete.

KARA GYÖRGY • 2016

